

Echo szkół

Rok 2008/2009

Olsztyn

Numer 1

Dzień Edukacji Narodowej

fot. M.J. Jadwiszczak

Dnia 14 października br. w naszej szkole odbył się uroczysty apel z okazji Dnia Edukacji Narodowej, któremu przyświecało motto: „Aby innych zapalać, trzeba samemu płonąć”.

Z racji tego święta, zamiast lekcji był wspólny wyjazd do kina „Helios” na bardzo interesujący film pt. „Wyprawa na Księżyc”. Po seansie wróciliśmy do szkoły i wysłuchaliśmy koncertu życzeń dla nauczycieli, przygotowanego przez uczniów klas 3–6. Przeplatały go liczne piosenki o tematyce szkolnej.

Pod koniec spektaklu obejrzelśmy bardzo dynamiczny taniec, wykonany przez uczniów klasy 3a i 3b.

Wszyscy pedagodzy otrzymali od swoich podopiecznych przepięk-

fot. M.J. Jadwiszczak

fot. M.J. Jadwiszczak

ne kwiaty wykonane z bibuły.

Dzień Edukacji Narodowej jest obchodzony w rocznicę powstania Komisji Edukacji Narodowej, powołanej przez Sejm 14 października 1773 r. Było to pierwsze w Polsce i zarazem pierwsze w Europie ministerstwo oświaty. Jest to święto wszystkich pracowników oświaty, a zarazem dzień wolny od zajęć szkolnych.

Honorowymi gośćmi byli: Pani Sandy i Pan Jack Borowiecki, którzy przyjechali do nas aż z Nowego Jorku. Dzień Edukacji Narodowej jest obchodzony tylko w Polsce, to też nasi goście chcieli zobaczyć w jaki sposób upamiętniamy to wydarzenie sprzed 235 lat.

Michał J. Jadwiszczak

Podsumowanie X Warmińsko-Mazurskich Dni Rodziny

Mamy trzech laureatów w V wojewódzkim konkursie grafiki komputerowej.

Uczniowie klas IV-VI wykonali prace grafiką komputerową na konkurs zorganizowany w rocznicę X Warmińsko-Mazurskich Dni Rodziny, pod hasłem „Razem znaczymy wiele”. Podsumowanie konkursu i rozdanie nagród miało miejsce 17.10.2008 r. w Sali Posiedzeń Hote-

Rozdanie nagród

fot. M.J. Jadwiszczak

lu Warmińskiego,

Z nadesłanych 400 prac konkursowych komisja wybrała 40 prac, wśród których znalazły się 3 prace uczniów z naszej szkoły: Michała Jadwiszczaka (nagroda), Adrianny Szczerbuk (wyróżnienie) i Aleksandry Madekszy (wyróżnienie). Wszyscy zwycięzcy dostali wspaniałe nagrody. W czasie uroczystości wręczania nagród obecni byli

przedstawiciele olsztyńskich władz.

Spotkanie przebiegało w bardzo miłej atmosferze. Po części oficjalnej na wszystkich czekał słodki poczęstunek.

Gratulujemy naszym laureatom i zachęcamy wszystkich uczniów do udziału w kolejnych edycjach konkursu.

Mgr Małgorzata Purpurowicz

Od lewej: A. Szczerbuk, M. J. Jadwiszczak, M. Purpurowicz (opiekun), A. Madeksza
fot. Archiwum M.J. Jadwiszczaka

Nagrodzone i wyróżnione prace
fot. M.J. Jadwiszczak

Wyprawa na Księżyc 3D

Wersja Dolby Digital 3D

Produkcja: Belgia 2008

Gatunek: Animacja

Czas trwania: 89 min.

Od lat: b.o.

Reżyseria: Ben Stassen

Scenariusz: Domonic Paris

Fabula:

Nat, IQ i Scooter to trzy dorastające, dość niesforne, acz przesympatyczne muchy. Ich wielkim marzeniem jest nie tylko latanie, ale także podbój kosmosu. Pewnego dnia rodzice rozbrykanych urwisów orientują się, że ich pociech nie ma w domu. Mogą być jedynie na przylądku Canaveral, skąd startują amerykańskie rakiety kosmiczne. Rozpocznie się emocjonująca podróż w kosmos, która dla małych członków załogi okaże się nie tylko czystą rozrywką.

(wg strony www.heliosnet.pl)

Recenzja:

Hm... Co my tu mamy? Film animowany w technologii trójwymiarowej o locie na Księżyc, którego bohaterami są... muchy! Dzięki tej technologii i okularom 3D możemy poczuć się odkrywcami kosmosu. Dla jednych jest to dziwne, a dla innych przezabawne. Ludzkość XX wieku, rozpoczynając podbój kosmosu, nigdy nie zaakceptowała takiej parodii jednego z najważniejszych wydarzeń w historii ludzkości. Film ten nie jest skierowany jednak wyłącznie dla dzieci pięcio-, sześciolletnich, ale też i dla starszych. W filmie poruszone są wątki o charakterze społecznym i politycznym, np. „wyścig” o podbój kosmosu pomiędzy ZSRR i USA. Dzieci nie zrozumiałyby społecznych bitew dwóch mocarstw, dlatego twórcy sparodiowali ludzi do postaci much, które są przystępniejsze dla małych widzów. Zdecydowanie, niektóre wątki wylądowały na Księżycu, tak jak bohaterowie filmu, ale inne, takie jak przyjazd (o ile dla muchy to dobre określenie) rosyjskiej muszki Nadii do ukochanego Amosa – dziadka Nata, mogą wzruszyć niejednego zatwardziałego uczuciowo i niezorientowanego w świecie człowieka. Najlepszym aspektem tego filmu jest absurdalnie przedstawiona rzeczywistość, no i możliwość obejrzenia go w trójwymiarze. Takie filmy dodają ten taki dreszczyk...

Mateusz Lewandowski

(wg strony www.heliosnet.pl)

Halloween

Halloween najbardziej uroczyście obchodzone jest w Kanadzie, Stanach Zjednoczonych, Wielkiej Brytanii i Irlandii. Dzieci po zapadnięciu zmroku chodzą po sąsiedztwie i zbierają cukierki oraz inne smakołyki. Pukają do drzwi i mówią „Cukierek, albo psikus!”.

Nazwa Halloween pochodzi od nazwy: All Hallows Eve – Wigilia Wszystkich Świętych.

Pierwotnie Halloween obchodzono w Irlandii. Już ponad 2 tys. lat temu 31 października żegnano tu lato, witano zimę i obchodzono święto zmarłych. W ten dzień palono ogniska oraz odprawiano modły za dusze zmarłych. W XIX wieku wraz z irlandzkimi osadnikami święto Halloween zostało przeniesione do Ameryki Północnej, a w drugiej połowie XX wieku święto to wróciło do Europy Zachodniej. W czasach pogańskich ludzie w Irlandii przebierali się w kolorowe kostiumy i odprowadzali duchy do granic miasta.

Beniamin Borkowski

ilustracja ze strony www.wikipedia.pl

90. rocznica odzyskania przez Polskę niepodległości

11 listopada to rocznica jednego z najważniejszych wydarzeń w dziejach Polski. Jest to polskie święto narodowe obchodzone 11 listopada, na pamiątkę odzyskania przez Polskę niepodległości w 1918 roku, po 123 latach rozbiorów dokonanych przez Austrię, Prusy i Rosję.

Po zakończeniu II wojny światowej święto 11 listopada było jeszcze świętowane, ale już od 1946 r. zastąpiono je świętem 22 lipca. Mimo to, w wielu środowiskach dzień ten był obchodzony w dalszym ciągu jako rocznica odzyskania niepodległości. W 1989 roku Sejm odrodzonej Rzeczypospolitej Polskiej przywrócił dzień 11 listopada jako Narodowe Święto Niepodległości.

Z racji 90. rocznicy odzyskania przez Polskę niepodległości, w piątek, 7 listopada w naszej szkole odbył się uroczysty apel. Wszyscy wysłuchaliśmy przedstawienia słowno-muzycznego, przygotowanego przez uczniów klas 3–6. Poświęcony był on dziejom Polski w okresie I wojny światowej, podczas rozbiorów i w okresie odzyskiwania niepodległości. Uczniowie recytowali wiersze i śpiewali pieśni patriotyczne.

Michał J. Jadwiszczak

Pomnik Józefa Piłsudskiego w Warszawie fot. A.S. Jadwiszczak

Co hodować?

Aby podziwiać urodę tropikalnej flory i fauny nie musimy organizować wypraw w tropikalne regiony naszego globu. Coraz więcej gatunków egzotycznych roślin uprawiamy w domu na parapecie i coraz to nowe gatunki zwierząt hodujemy w naszych akwariach i terrariach. Nikogo już nie dziwi trzymany w domu żółw, chomik, czy świnka morska, a pływające w akwarium rybki to już niemal klasyka.

Coraz większą popularnością cieszą się też hodowle pajaków i owadów. O ile pająki budzą u większości z nas obawy (najczęściej uzasadnione), to owady wydają się być idealnym obiektem hodowli. Dotychczas najczęściej hodowano gatunki o niewielkich wymaganiach, takie jak patyczaki indyjskie, karaczany madagaskarskie czy kruszczyce kongijskie. W ostat-

Eudicella smithi

Smaragdethes africana

Hodowla tych gatunków jest nadzwyczaj prosta. Przed zakupem dorosłych owadów lub ich larw należy przygotować podłoże składające się z próchna dębowego, torfu, rozkładających się liści dębowych i odrobiny piasku. Wilgotne, ale nie ociekające wodą podłoże układamy na dnie akwarium tak, aby jego warstwa miała grubość minimum 10 cm. W podłożu tym będą rozwijać się larwy chrząszczy. Dorosłe chrząszcze w dzień chodzą po podłożu i umieszczonych w akwarium kawałkach gałęzi, a na noc najczęściej zakopują się w podłożu. Chrząszcze karmimy słodkimi owocami – najlepiej przezrzałymi bananami.

Wszystkich zachęcam do hodowli chrząszczy i przeżycia przygody z tropikalną przyrodą.

Mecynorrhina torquata

nio wzrosło zainteresowanie innymi gatunkami owadów, a zwłaszcza chrząszczami. Poznanie biologii u wielu gatunków jelonków czy kruszczyc umożliwia stworzenie im odpowiednich warunków do rozwoju nawet w małym, domowym terrarium.

W ciągu kilku ostatnich lat hodowałem wiele gatunków chrząszczy, zarówno krajowych, jak i egzotycznych, a obserwacje tropikalnych piękności dostarczały mi wiele wzruszeń.

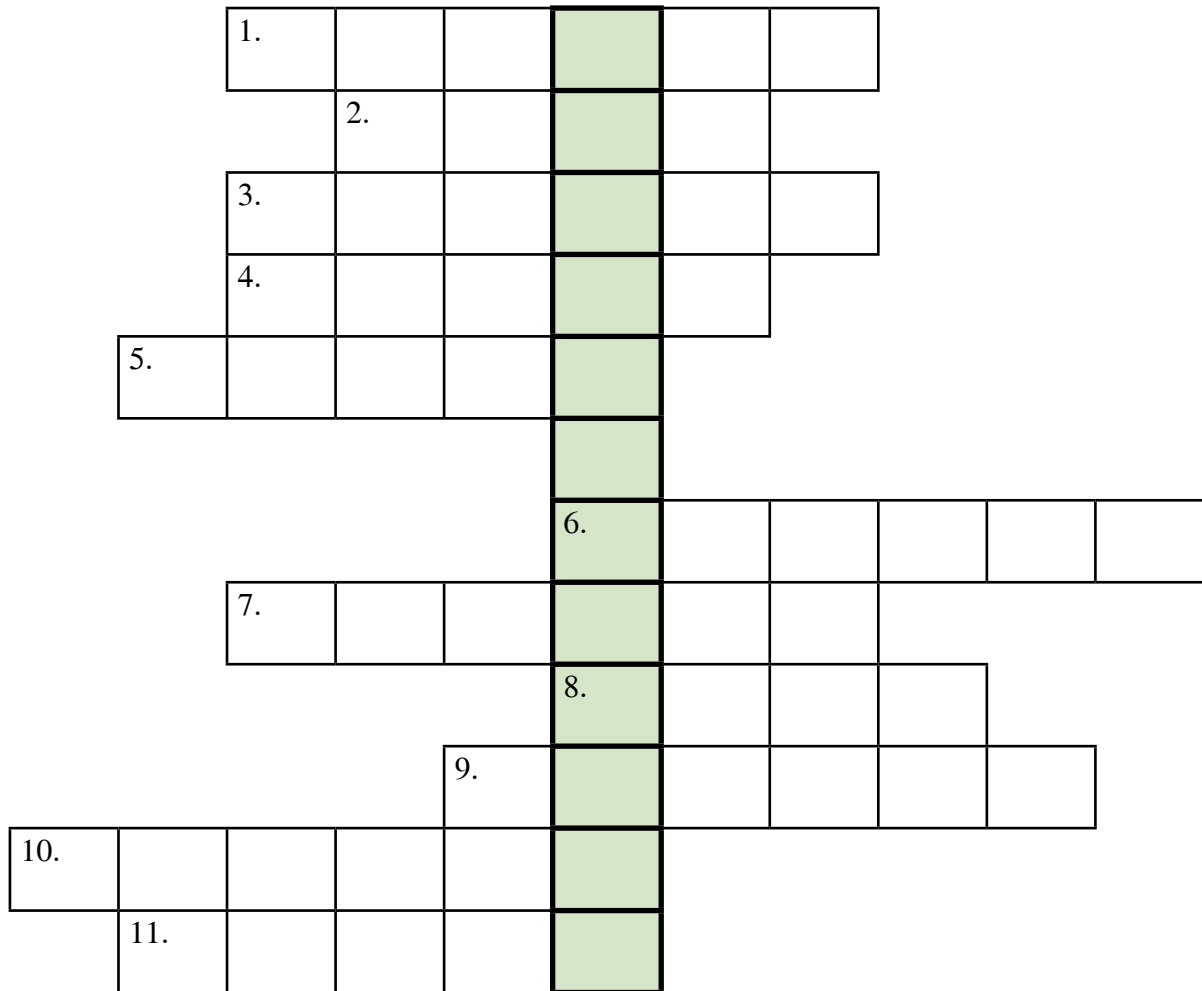
Przygodę z chrząszczami rozpocząłem od pospolitej kruszczyce kongijskiej, później hodowałem kruszczyce: *Pachnoda aemula*, *Stephanorrhina guttata*, *Smaragdethes africana*, *Mecynorrhina torquata* i *Eudicella smithi*. Gatunki te chociaż coraz częściej są u nas hodowane, nadal nie mają polskich nazw.

LISTOPAD 2008

Poniedziałek	Wtorek	Środa	Czwartek	Piątek	Sobota	Niedziela
					1	2
3	4	5	6	7	8	9
10	11	12	13	14	15	16
17	18	19	20	21	22	23
24	25	26	27	28	29	30

Krzyżówki mądrej główki

1. Opady.
2. Rano zasłania drogę.
3. Zakręt rzeki.
4. Brudzimy nim buty.
5. Deszczowa pogoda.
6. Rosną w sadzie.

7. Jest ich dużo w lesie.
8. Rosną w nich drzewa owocowe.
9. Jesienią spadają z drzew.
10. Latem świeci najmocniej.
11. Zwierzę z okazałym porożem.

Opracował: Adrian Małgorzewicz

Uśmiechnij się!

Mąż pyta żonę:

– Kochanie, co byś zrobiła gdybym wygrał w totka?

– Wzięłabym połowę wygranej i odeszła od ciebie - oświadcza żona.

– Trafiłem trójkę, masz osiem złotych i won! - odpowiada mąż.

Archeologom udało się całkowicie odszyfrować napis na płytach darowanych Mojżeszowi. Okazało

się, że przykazanie było tylko jedno: „Nie z czasownikami pisze się osobno. Na przykład: nie zabijaj, nie kradnij, nie cudzołóż, itd.”

Nowo przyjęty do służby policjant przez pomyłkę w księgowości nie dostawał pensji przez 4 miesiące. Po odkryciu pomyłki przełożony wzywa policjanta na rozmowę.

– Heniu, od 4 miesięcy nie dosta-

jesz pensji. Czemu nic nie mówiłeś?

– Myślałem, że jak dostałem broń służbową, to mam sobie już jakoś radzić...

Na komisariacie Policji przesłuchiwano Eskimosa. W pewnym momencie zadano mu pytanie:

– Co Pan robił w nocy z 20 października na 15 marca?

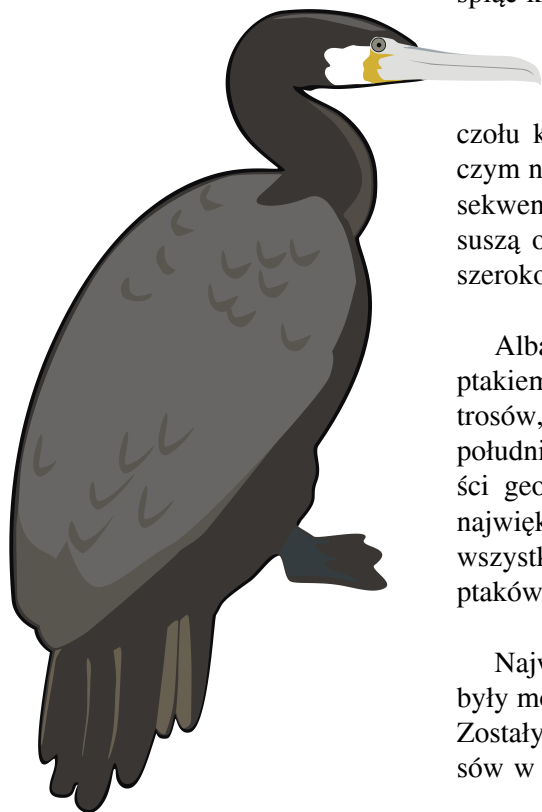
Ciekawostki przyrodnicze – ptaki

Grubodzioby potrafią swym mocnym dziobem rozłupać pestkę wiśni. Ich mięśnie zamykające dziób potrafią wytworzyć siłę nacisku przekraczającą nawet 50 kg.

Nie tylko komary potrafią szybko poruszać skrzydłami. Średniej wielkości koliber uderza skrzydłami 25 razy na sekundę. Jeden z kolibrów zamieszkujących Kubę potrafi uderzać skrzydłami nawet 250 razy na sekundę.

Niektóre kolibry mają tak wykształcone dzioby, że są one dłuższe od ich ciała, przez co nie mogą czyścić nimi swojego upierzenia. Muszą one używać do tego nóg, na przemian na jednej stojąc, a drugą układając piórka.

Młode perkozy przed rybim posiłkiem karmione są piórami – dla ochrony przewodu pokarmowego przed ośmi.

Pingwiny należą do bardzo dobrych pływaków. Potrafią nurkować do 200 m. Natomiast pingwiny królewskie potrafią przebywać pod wodą do 15 minut, nurkując przy tym na głębokość 500 metrów.

Kondory czarne mają bardzo dobry rozwinięty węch. Ich powonienie wykorzystywano do wykrywania nieszczelności rurociągów. Wprowadzano do niego pachnący zgnilizną merkaptan i obserwowano skupienia sępów wokół nieszczelności.

Jerzyki wszystko robią w powietrzu (prócz wysiadywania jaj), śpiąc krążą w letargu na wysokości 2 500 m.

Kormorany nie mają gruczołu kuprowego, a więc nie mają czym natłuścić swoich piór. W konsekwencji, po nurkowaniu w wodzie, suszą one swe pióra rozpościerając szeroko skrzydła.

Albatros wędrowny jest dużym ptakiem morskim z rodziny albatrosów, zamieszkującym oceany południowej półkuli do 60° szerokości geograficznej południowej. Ma największą rozpiętość skrzydeł ze wszystkich współcześnie żyjących ptaków – ponad 3 m.

Największymi znanymi ptakami były moa, żyjące w Nowej Zelandii. Zostały one wytępione przez Maorysów w XVIII w. Największe z nich

miały do 3 metrów wysokości i ważyły do 250 kilogramów.

Sokół wędrowny nurkując za ofiarą potrafi rozwinąć prędkość do 320 km/h.

Kukułka ma w Europie ok. 10 ulubionych gospodarzy, którym podrzuca jaja.

Pokrzywnica jest jedynym gatunkiem, który w większości przypadków toleruje kukułcze jajo – nie rozpoznaje go.

Dwa gatunki ptaków wyspecjalizowały się w łapaniu węży i przez to stały się prawie nielotne: kariama czerwonogłowa i sekretarz.

Górnik czubaty przyozdabia zewnętrzną powierzchnię swojego gniazda gąsienicami z charakterystycznymi klującymi włoskami, które odstraszaają intruzów. Dodatkowo jest to doskonały zapas pożywienia dla młodych.

Zebrał: Adrian Szarnowski

„Echo Szkoły” – gazetka Szkoły Podstawowej nr 19 im. Mikołaja Kopernika w Olsztynie.
Redakcja – Michał J. Jadwiszczak (redaktor naczelny), Beniamin Borkowski, Marek Brzozowski, Jakub Kobus, Adrian Małgorzewicz, Adam Snitkowski, Adrian Szarnowski.